Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	66C/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7123216635
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Beáta Oreničová
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2024:7123216635.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v spore žalobcu : A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. X, XXX XX D., zastúpený Advokátskou kanceláriou Prof. JUDr. Jánom Klučkom CSc., s.r.o. so sídlom Ku Potoku 4, 040 16 Košice, proti žalovanému Slovenská republika v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch za porušenie práva podľa práva Európskej únie Slovenskou republikou, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 2.000 eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi proti žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom v rozsahu. O výške nároku bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku vyšším súdnym úradníkom samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa rozsiahlou žalobou na 21 stranách doručenou tunajšiemu súdu dňa 26.9.2023 domáhal zaplatenia sumy 5.000 eur titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch za porušenie práva Európskej únie Slovenskou republikou.

2. Uviedol, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru SR, ktorý vykonáva štátnu službu v Košiciach na Požiarnickej č. 4. Žalovanou je Slovenská republika, ktorá koná prostredníctvom ministerstva alebo iného ústredného orgánu štátnej správy a zodpovedá za správnu transpozíciu Smernice 2003/88/ES dôsledku a v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice č. 2003/88/ES. V danom prípade v mene Slovenskej republiky koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor . Uviedol, že na strane žalobcu dochádza k porušeniu práva garantovaného mu právom Európskej únie, keďže týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky presiahol dĺžku týždenného pracovného času určeného Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.11.2003 a prekročenie limitu pracovného času členským štátom Európskej únie zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením. Žalobca si predmetnou žalobou uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, t.j. od 26.9.2020 do 25.9.2023. Po skutkovej stránke žalobca uviedol, že týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka hasičského zboru SR sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien , po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť , t.j. 24 hodinové zmeny, teda v takom rozsahu, že úhrn takto naskladaného týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Poukázal na úniovú úpravu pracovného času zamestnancov - na Smernicu 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo

4. novembra 2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času , ktorá v čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES /Maximálny týždenný pracovný čas/ stanovuje, že : „Priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín“. V prípade hasičov túto situáciu riešil Súdny dvor EÚ tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Žalobca uvádza, že za :

- mesiac 09/2020 žalobca celkom odpracoval v mesiaci 224 hodín, celkový počet dní 29, počet týždňov v danom mesiaci : 4,14, priemerný týždenný pracovný čas: 54,07 hodín,
- mesiac 10/2020 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 216 hodín, celkový počet dní : 29, počet týždňov v danom mesiaci : 4,14, priemerný týždenný pracovný čas: 52,14 hodín,
- mesiac 11/2020 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 179 hodín, celkový počet dní : 28,počet týždňov : 4, priemerný týždenný pracovný čas : 44,75 hodín,
- mesiac 12/2020 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 153,83 hodín, celkový počet dní : 22, počet týždňov v mesiaci : 3,14, priemerný týždenný pracovný čas : 48,95 hodín,
- mesiac 01/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 144 hodín, celkový počet dní : 20, počet týždňov v danom mesiaci : 2.86 , priemerný týždenný pracovný čas: 50,40 hodín,
- mesiac 02/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 192 hodín, celkový počet dní : 27, počet týždňov v danom mesiaci : 3,86, priemerný týždenný pracovný čas : 49,78 hodín,
- mesiac 03/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 144 hodín, celkový počet dní : 25, počet týždňov v danom mesiaci : 3,57, priemerný týždenný pracovný čas: 40,32 hodín,
- mesiac 04/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 196 hodín, celkový počet dní : 30, počet týždňov v danom mesiaci : 4,29, priemerný týždenný pracovný čas : 45,73 hodín,
- mesiac 05/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 168 hodín, celkový počet dní : 28, počet týždňov v danom mesiaci : 4,00, priemerný týždenný pracovný čas: 42 hodín,
- mesiac 06/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 145 hodín, celkový počet dní : 27, počet týždňov v danom mesiaci : 3,86, priemerný týždenný pracovný čas: 37,59 hodín,
- mesiac 07/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 192 hodín, celkový počet dní : 26, počet týždňov v danom mesiaci : 3,71, priemerný týždenný pracovný čas : 51,69 hodín,
- mesiac 08/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 216,33 hodín, celkový počet dní : 31, počet týždňov v danom mesiaci : 4,429, priemerný týždenný pracovný čas : 48,85 hodín,
- mesiac 09/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 196 hodín, celkový počet dní : 29, počet týždňov v danom mesiaci : 4,14, priemerný týždenný pracovný čas : 47,31 hodín,
- mesiac 10/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 180,27 hodín, celkový počet dní : 29, počet týždňov v danom mesiaci : 4,14, priemerný týždenný pracovný čas : 43,51 hodín,
- mesiac 11/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 168 hodín, celkový počet dní : 27, počet týždňov v danom mesiaci : 3,86, priemerný týždenný pracovný čas: 43,56 hodín,
- mesiac 12/2021 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 251 hodín, celkový počet dní : 31, počet týždňov v danom mesiaci : 4,43, priemerný týždenný pracovný čas: 56,68 hodín,
- mesiac 01/2022 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 192 hodín, celkový počet dní : 29, počet týždňov v danom mesiaci : 4,14, priemerný týždenný pracovný čas : 46,34 hodín,
- mesiac 02/2022 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 96 hodín, celkový počet dní : 18, počet týždňov v mesiaci : 2,57, priemerný týždenný pracovný čas : 37,33 hodín,
- mesiac 03/2022 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 212,92 hodín, celkový počet dní : 27, počet týždňov v mesiaci : 3,86, priemerný týždenný pracovný čas : 55,20 hodín,
- mesiac 12/2022 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 123,50 hodín, celkový počet dní : 20, počet týždňov v mesiaci : 2.86, priemerný týždenný pracovný čas : 43,26 hodín,
- mesiac 01/2023 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 216 hodín, celkový počet dní : 29, počet týždňov v mesiaci : 4,14 , priemerný týždenný pracovný čas : 52,14 hodín,
- mesiac 02/2023 žaloba celkom v mesiaci odpracoval 152 hodín, celkový počet dní : 21, počet týždňov v mesiaci : 3,00, priemerný týždenný pracovný čas : 50,67 hodín,
- mesiac 03/2023 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 221,67 hodín, celkový počet dní : 30, počet týždňov v mesiaci : 4,29 , priemerný týždenný pracovný čas : 51,72 hodín,
- mesiac 04/2023 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 216,00 hodín, celkový počet dní :29, počet týždňov v mesiaci 4,14, priemerný týždenný pracovný čas: 52,14 hodín,
- mesiac 05/2023 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 171,00 hodín, celkový počet dní : 29, počet týždňov v mesiaci : 4,14, priemerný týždenný pracovný čas : 41,28 hodín,
- mesiac 06/2023 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 219 hodín, celkový počet dní : 29, počet týždňov v mesiaci : 4,14, priemerný týždenný pracovný čas : 52,83 hodín,

- mesiac 07/2023 žalobca celkom v mesiaci odpracoval 144 hodín, celkový počet dní : 27, počet týždňov v mesiaci : 3,86 , priemerný týždenný pracovný čas : 37,33 hodín.

Služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne (§86 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. Jeden služobný deň žalobcu sa skladá zo štátnej služby, t.j. pracovnej zmeny v trvaní 16 hodín alebo 17 hodín a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti na pracovisku (§ 92ZoHaZZ) v trvaní 7 alebo 8 hodín. Počas rokov 2019-2021 sa jednalo o 17 hodinové pracovné zmeny (výkon štátnej služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Počas roku 2022 sa jednalo o 16 hodinové pracovné zmeny (výkon služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Celkovo strávil žalobca na pracovisku sústavne (minimálne) 24 hodín v jednom služobnom dni. Služobná pohotovosť je určovaná počas služobného dňa na čas nočných hodín nasledovne : V rokoch 2019-2021 na čas od 22.30 hod. do 5.30 hod., t.j. 7 hodín (od 7.00 do 22.30 a od 5.30 do 7.00 - štátna služba , t, j. pracovná zmena v trvaní 17 hodín. V roku 2022 a 2023 na čas od 22.00 hod. do 6.00 hod, t.j. 8 hodín (od 7.00 do 22.00 a od 6.00 do 7.00 – štátna služba, t. j. pracovná zmena v trvaní 16 hodín). V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. V mieste výkonu služby sa strieda niekoľko hasičských zmien, každý tretí deň odslúži každá pracovná zmena 24 hodín a následne majú pracovníci v tejto zmene dva dni voľne. Mesačne odslúži každá hasičská zmena 10 pracovných zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. Žalobca teda strávi na pracovisku bežne 240 hodín až 264 hodín za mesiac, pričom sa do tohto rozsahu nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Žalobcovi sa čas pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Táto skutočnosť sa potom v konečnom dôsledku prejavuje tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou na pracovisku napr. v mesiaci august 2021 strávil 216 hodín, v rámci fondu pracovného času mu je vykázaných len 153 hodín. Žalobca nemá dostatočný čas na regeneráciu a odpočinok a jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch mu neumožňuje dostatočný odpočinok a regeneráciu, čo je v rozpore s právom Európskej únie. Žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobným úradom), musí tam byť fyzicky prítomný, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti (výjazd do 1 minúty od nahlásenia). Je oddelený od svojho vlastného súkromného sociálneho prostredia, jeho rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť venovať sa svojim vlastným potrebám a organizovať si svoj súkromný čas a program je prakticky vylúčená.

V príčinnej súvislosti s porušením práva Únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku :

1. Zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy SR) pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie,
2. A súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, na úkor svojich blízkych musel stráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine , priateľom, záľubám resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením.

Žalobca uvádza, že účinná ochrana bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa zabezpečuje tým, že členské štáty EÚ sú povinné zabezpečiť pracovníkom právo na stanovený týždenný pracovný čas ako aj minimálny čas odpočinku . Článok 6 písm. b) Smernice 2003P88/ES (maximálny týždenný pracovný čas) stanovuje, že : Priemerný pracovný as pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Tento článok ukladá členským štátom opatrenia na zabezpečenie toho, aby priemerný pracovný čas na každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročil 48 hodín a pracovníkom garantuje právo na 48 hodinový týždenný pracovný čas , ktoré im vyplýva priamo z práva EÚ. Súdny dvor EÚ súčasne spresnil, že aj v prípade hasičov nariadená pracovná pohotovosť na pracovisku tvorí súčasť ich týždenného pracovného času, ktorá v spojení s ich „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Žalobca poukázal na vec C-429/09 G-Fus týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov, vo veci C-437/05 J-Vorel , týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku , vo veci C.397/01 Pfeiffer týkajúcej sa režimu pohotovosti lekárskych záchranárov. Podľa ESD je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne

vykonáva na svojom pracovisku, tá skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Preto je tieto povinnosti potrebné považovať za výkon pracovnej činnosti pracovníka.
Žalobca uviedol, že žiadne ustanovenie Zákona o Hasičskom zbore nepotvrdzuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle úniového práva. Ďalším nedostatkom Zákona o Hasičskom zbore je, že zo Smernice 2003/88/ES neprebral ustanovenia jej Článku 6 písm. b) stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín napriek tomu, že podrobne definuje termíny služobná doba, služobná pohotovosť, spôsoby ich finančného ohodnotenia a pod. Služobnú pohotovosť hasičov Zákon o Hasičskom zbore nepovažuje za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle úniového práva, v dôsledku čoho dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu . Takáto právna úprava nie je v súlade s Článkom 2 (definícia pracovného času) ako aj Článkom 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES (48 hodinový týždenný pracovný čas) a zakladá jej povinnosť na náhradu škody takto postihnutým jednotlivcom v rámci a prostredníctvom súdnych konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Vzhľadom na formuláciu ESD vo veci C-429/09 G.Fus uviedol, že Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok (bod 35), keďže priznáva priamo jednotlivcom právo, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi.
Pokiaľ ide o uplatnenie práva na náhradu škody ako aj spôsob jej výpočtu, Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie práva EÚ v tejto oblasti, je na vnútroštátnom práve každého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi v dôsledku porušenia právne normy EÚ má byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a tiež aby definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu a výpočtu tejto náhrady. Pokiaľ sa jedná o rozsah náhrady škody spôsobenej porušením práva EÚ jednotlivcovi, táto musí byť primeraná, zvolený spôsob náhrady škody je v súlade so zásadou rovnocennosti (ekvivalencie) . V zmysle ustálenej judikatúry ide o to, či cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, či porušenie takejto normy bolo dostatočne závažné a či medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť (C-429/09, Fus, bod 47, C-118/08, Transportes urbanos y Servicious Generales, bod 30).
Vo veci V-429/09 G. Fus týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov uviedol, že „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe , počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES“. Podľa citovanej judikatúry (bod 59 rozsudku ESD vo veci C 429/09 G-Fus) škoda vznikla žalobcovi v dôsledku toho, že v rozpore s právom Únie bol nútený pracovať nad rámec týždenného pracovného času s dôsledkom straty času odpočinku , na ktorý by mal nárok, ak by bol jeho maximálny týždenný pracovný čas garantovaný právom Únie dodržaný.
Vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu (škoda vzniknutá v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok v prípade rešpektovania jeho 48 hodinového týždenného pracovného času), ako aj z podmienok jej uplatnenia, je v slovenskom právnom poriadku možné použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa §§11-13 Občianskeho zákonníka, nakoľko tieto vzťahy upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho úniového práva. Zákonnú možnosť jej úhrady v peniazoch umožňuje § 13 ods. 2 OZ.
Prílohou žaloby sú listiny o týždennej dochádzke , ktoré podľa žalobcu dokumentujú skutočnosť, že týždenný pracovný čas hasičov prekračuje 48 hodín, a to za obdobie 08/2020-07/2023, nachádzajúce sa na čl. 13-18.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v rozsiahlom podaní zo dňa 27.11.2023, pozostávajú-
com z 18-tich strán, kde žiadal žalobu zamietnuť a zaujal stanovisko k pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, k nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, k transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES, k nároku na náhradu škody, k náhrade nemajetkovej ujmy. Zároveň žalovaný vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Mestského súdu Košice a navrhol, aby vec bola postúpená na Okresný súd Bratislava IV. ako súdu miestne príslušnému , nakoľko Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán konajúci v mene žalovaného, má svoje sídlo v Bratislave.
K pôsobnosti Smernice 2003/88/ES žalovaný vyvodil záver , že rozsah pôsobnosti Smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. l Smernice podľa ktorého táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel , poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď) , ako aj negatívne v článku 2 ods. 2 Smernice , podľa ktorého táto smernica sa nevzťahuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo

určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov HaZZ nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to tvrdí žalobca. Podľa názoru žalovaného preto štátnu službu príslušníkov HaZZ vykonávajúcich zásahovú činnosť (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť), možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 Smernice 86/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov HaZZ vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácii a pod.). Úlohy, ktoré príslušníci HaZZ plnia, možno podľa súvisiacich predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného HaZZ, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Podľa žalovaného žalobca si nesprávne vykladá pôsobnosť Smernice, nakoľko podľa názoru žalovaného sa Smernica nevzťahuje na príslušníkov HaZZ. Tiež má žalovaný za to, že štátna služba príslušníkov HaZZ, ktorí vykonávajú aj zásahovú činnosť charakteristickú nerovnomerným rozvrhnutím služieb s nariadenou služobnou pohotovosťou má charakter osobitnej činnosti služieb civilnej ochrany. Z toho dôvodu žalobcovi nemohla vzniknúť škoda, nakoľko ustanovenia Smernice sa na neho nevzťahujú a teda nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu.

K nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného uviedol, že žalobu pre netransponovanie Smernice, resp. pre nesprávnu transpozíciu smernice môže podať : 1. Európska komisia na Súdny dvor EÚ, 2. Fyzická/právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá, t.j. došlo k porušeniu /poškodeniu jej práv a to na vnútroštátny súd členského štátu EÚ. Žalobca však nežaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správ pre HaZZ, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitimácii. Ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného v súlade s § 69 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z.z. a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov uvedených v žalobe. Pokiaľ má žalobca za to, že Smernica bola v jeho prípade správne použitá, žalovaný namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie z dôvodu, že táto mu nie je daná.

K transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES uvádza, že tvrdenia žalobcu ohľadom nezapočítania doby služobnej pohotovosti do týždenného pracovného času hasičov , sú neopodstatnené. Uviedol, že podľa judikatúry SD EÚ do rozsahu pracovného času možno zaradiť aj stav pracovnej pohotovosti pracovníkov (lekárov, hasičov), v prípade hasičov túto otázku riešil vo svojom rozsudku SD EÚ z 25.novembra 2010 vo veci C-429/09 –Fus tým, že potvrdil, že : „Pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti v pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES“. Nerovnomerné rozvrhnutie pracovného času vychádza z organizácie výkonu štátnej služby na 3 zmeny, ktoré sa striedajú po 24 hodinách služobného dňa (spolu výkon štátnej služby trvaní 17/16 hodín a bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti na pracovisku v trvaní 7/8 hodín) tak, aby nasledovala doba 48 hodín odpočinku. Žalobca vo svojej žalobe nezohľadnil špecifiká činností spojených s potrebou nepretržitej služby, ktorým bol v článku 17 Odchýlky Smernice 2003/88/ES poskytnutý určitý stupeň flexibility. Podľa Prílohy č. 4 k zákonu č.315/2001 Z.z. je v Zozname prebraných právne záväzných aktov Európskej únie uvedená aj Smernica 2003/88/ES (Ú. v. L 299, 18.11.2003), podľa čoho možno predpokladať úmysel zákonodarstva v jednotlivých ustanoveniach predmetného zákona. Pri uplatňovaní odchýlok „sa musia spĺňať prísne kritéria s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov“ (Rozsudok SD EÚ vo veci C-243/09 zo 14.10.2010 G.Fus). Podľa článku 17 ods. 2 Smernice 2003/88/ES . odchýlky uvedené v odsekoch 3, 4 a 5 sa môžu prijať prostredníctvom zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení alebo prostredníctvom kolektívnych zmlúv alebo dohôd medzi sociálnymi partnermi za predpokladu, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo že vo výnimočných prípadoch, keď nie je z objektívnych dôvodov možné poskytnúť rovnocenný náhradný čas odpočinku, sa dotknutým pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Žalobca ako príslušník s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom po vykonaní štátne služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti spolu v trvaní 24 hodín mal poskytnutých následných 48 hodín náhradného času odpočinku. Počas garantovaného 48 hodinového odpočinku je žalobcovi ako aj každému inému príslušníkovi umožnené, aby strávil čas na odpočinku a plne sa venoval svojej rodine, priateľom, záľubám, regenerácii. Žalovaný uviedol aj ďalšie inštitúty zamedzujúce možnému negatívnemu vplyvu

na zdravie a bezpečnosť dotknutého príslušníka s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom, napríklad : žalobca mal pred svojim zaradením na nočnú prácu nárok na bezplatnú preventívnu lekársku prehliadku a potom v pravidelných ročných intervaloch, žalobca mal počas služobnej pohotovosti k dispozícii miestnosť s prideleným lôžkom na oddych a zariadenie na osobnú hygienu na pracovisku, žalobca mal ako príslušník HaZZ nárok na rekondičný pobyt v trvaní 14 dní nepretržite v kalendárnom roku. Účasť na rekondičnom pobyte sa posudzuje ako vykonávanie služby. Príslušníkovi počas rekondičného pobytu patrí služobný plat.
K Transpozícii článku 2 ods. l Smernice 2003/88/ES uviedol, že uvedený článok je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z.z. v ustanoveniach § 85 a nasl, upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Žalovaný poukázal na ust. § 85 ods. l , § 86 ods.1, § 86 ods. 2. § 86 ods. 3 a § 92 ods. l zákona č. 315/2001 Z.z. , ktoré ustanovenia podľa žalovaného definujú služobný čas príslušníka HaZZ ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z.z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z.z. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. l zákona č. 315/2001 Z.z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby a svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátne službe.
K transformácii článku 6 Smernice 2003/88/ES žalovaný uviedol, že Smernica umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní , čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase . Článok 16 Smernice stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch) , kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná náhrada. Zákon č. 315/2001 Z.z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne v zmysle § 85 zákona č.315/2001 Z.z. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z.z. možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne. Podľa žalovaného sa nepodarilo preukázať, že by štát neprebral Smernicu 2003/88/ES do zákona správne.
K nároku na náhradu škody žalovaný uviedol, že podľa neho žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Žalobca nejasným spôsobom stanovil škodu, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú mimochodom, bol žalobca v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žaloba odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávate kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Súdny dvor vo svojom rozsudku v spojených veciach C-46/93 a 48/93 Brasserie du Pecchur uviedol, že vnútroštátny súd by mal preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Žalobca žalovanému žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť resp. do dňa podania žaloby nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti (za ktorú každý mesiac žalobca dostáva odmenu) , považuje resp. pociťuje ako výraznú ujmu. Z uvedeného dôvodu nebolo možné, aby zamestnávateľ včas zamedzil prípadný vznik takejto ujmy alebo aspoň obmedzil jej rozsah. Žalobca neuvádza konkrétne skutočnosti, čím a aká škoda mu bola spôsobená.. S plánovaným rozvrhom služobného času je žalobca každý mesiac oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Žalobca počas svojho pôsobenia v HaZZ nijakým spôsobom nenamietal rozvrh služobného času (písomne ani ústne) a teda žalovaný má za to, že svoj súhlas s rozvrhnutím služobného času vyjadril (okrem podpisu plánu výkonu služieb) a konkludentne tak, že konal podľa plánovaného rozvrhnutia

služobného času, na výkon práce sa vždy a riadne dostavil a služobný úrad nemal pochybnosti o tom, že s takýmto rozvrhnutím služobným časom súhlasí. Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-742/19 (bod 98) vyplýva, že článok 2 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času , pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom, ako doba štátnej služby , počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy. Žalovaný podotýka, že samotný žalobca ani netvrdí v žalobe, že by sa tento zásah negatívne odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či to, že by mal negatívny dopad na jeho zdravotný stav. Taktiež žalovaný nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že v Rozsudku Súdneho dvora vo veci E. F. ide o skutkovo a právne identickú vec, aká je predmetom tohto sporu. V danom prípade išlo o mestského hasiča, ktorého výkon služby sa značne odlišuje od príslušníka HaZZ, ktorého zriaďovateľom je štát, pričom príslušníci HaZZ požívajú rozsiahle výhody a osobitný systém sociálneho zabezpečenia. K forme a spôsobu výpočtu náhrady škody poukázal na rozhodnutie C-429/09 G.Fus, cit : „Smernica 2003/88 neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení . V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ako je .Fus vo veci samej v dôsledku porušenia právnej normy Únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Výšku nemajetkovej ujmy 5.000 eur, považuje žalovaný za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, podľa názoru neporovnateľne vyššia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo), pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v .Spojené kráľovstvo). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Publico-Communicacio Social, S.A. v. Portugalsko). Napokon Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhradu priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko). Existenciu závažnej ujmy je treba riadne a konkrétne preukázať, nakoľko podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy existencia závažnej ujmy.

4. V replike zo dňa 2.1.2024 žalobca namieta tvrdenie žalovaného ,že Smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na protipožiarne služby a služby civilnej ochrany vykonávané HaZZ SR a má za to, že aj pre výkon týchto služieb garantuje 48 hodinový priemerný týždenný pracovný čas podľa čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Na podporu uvedeného poukázal na prípad Pfeiffer (bod 55 rozsudku), uznesenie ESD prijaté vo veci C-52/04 Persolnarat der Feuerwehr Hamburg (bod 57), na novšiu judikatúru C-518/15 R.Matzak, v ktorej takisto rozhodol , že : „Smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru. aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom , ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe , a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám , pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie „ (C-518/15, bod 27). Tieto závery sú potvrdené aj samotnou Smernicou 2003/88/ES ,ktorá v článku 17 ods.3 bod 111) výslovne uvádza aj protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.
K namietavému nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného uviedol, že táto ne nedôvodná a zotrval na právnom názore. Tiež žalobca poukázal na skutočnosť, že rozhodovacia prax všeobecných súdov vyriešila túto otázku . Žalobca poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11Co/90/2022 zo dňa 31.5.2023, v ktorom KS KE na podporu svojho tvrdenia poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia ESD vo veci C-429/09 Fuss.
K transpozícii čl. 2 ods.1 Smernice žalobca uvádza, že napriek tvrdeniu žalovaného o správnej transpozícii smernice 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku je praktickým dôsledkom aplikácie zákona č. 315/2001 Z.z. výsledok, ktorý negarantuje 48 hodinový týždenný pracovný čas pre členov HaZZ SR.

K služobnej pohotovosti hasičov a skúšobnej dobe žalobca uvádza, že žiadne ustanovenie zákona o hasičskom zbore nestanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času. V tomto smere sa Zákon o HaZZ ako právna norma lex specialis odlišuje od § 96 ZP, ktorý zohľadňuje uvedenú smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru (a túto skutočnosť výslovne potvrdzuje vo svojom odseku 2) . ZP sa však v otázke právnej kvalifikácie pohotovosti na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje. Skutočnosť, že podľa Zákona o HaZZ pracovnú pohotovosť hasičov zákonodarca nekvalifikuje ako súčasť ich služobného času tiež výslovne potvrdzujú jeho viaceré ustanovenia . Podľa § 85 Zákona : „Služobným časom príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu“ (ods.1), pričom „Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne“. Služobnú pohotovosť upravuje § 92 Zákona (Služobná pohotovosť v štátnej službe príslušníkov). Z uvedených ustanovení vyplýva, že služobná pohotovosť podľa Zákon o HaZZ sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov , keďže „bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby“ a začína až po skončení výkonu štátnej služby služobnom čase. Ustanovenie § 92 Zákona o HaZZ (služobná pohotovosť v štátnej službe príslušníkov) výslovne potvrdzuje, že služobný úrad môže nariadiť alebo dohodnúť s pracovníkom, aby sa mimo rámca rozvrhu služobného času a po vopred určený rozhodnutia služobného času : „zdržiaval po určený čas na určitom mieste a bol pripravený na to, že bude povolaný na vykonávanie štátnej služby , ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe“ (§ 92 ods. l Zákona). Takto nariadená služobná pohotovosť preto nie je výkonom štátnej služby nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonávanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. § 122 Zákona potom spresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby „takéto vykonanie štátnej služby je štátnou službou nadčas“(ods.2) a § 91 ods. l Zákona tiež uvádza, že „Štátnou službou nadčas je aj služba ktorú príslušní vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 2“. Označené ustanovenia zákona č.315/2001 Z.z. žalovaným (§85 a nasl.) sa preto ocitli v rozpore aj s definíciou pracovného času podľa čl., 2 ods. l Smernice 2003/88/ES, podľa ktorej : „Pracovný čas je akýkoľvek čas počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/ alebo praxou“ (ods. l) v dôsledku čoho : „čas odpočinku je akýkoľvek čas ktorý nie je pracovným časom“(ods. 2).

K námietke žalovaného (že tabuľky priložené k žalobe nemožno považovať za dôkaz) žalobca uvádza, že je zjavné z predloženého výpisu dochádzkového systému SAP, že evidencia pracovného času žalobcu obsahuje plánované hodiny (skratka „PH“), ako aj skutočne odpracované hodiny (bez času služobnej pohotovosti – skratka „OH“. Výpis z dochádzkového systému SAP predložený súdu zo strany žalobcu za ten ktorý mesiac prestal byť plánovaným rozvrhom služobného času hneď po ukončení daného mesiaca, keď nadriadený žalobcu potvrdil do evidencie softvéru SAP skutočne odpracované hodiny a skutočne odpracovaným časom /skratka „RO“), ktorý je uvedený v predloženom výpise za každý mesiac odpracovaný žalobcom, potvrdzuje jeho reálne odpracované hodiny (bez služobnej pohotovosti) a teda neopodstatnenosť námietky žalovaného. Údaje zo softvéru SAP, t.j. údaje z dochádzkového systému používaného zamestnávateľom žalobcu, žalovaný zavádzajúco označuje len za „tabuľky priložené k žalobe“, a to napriek tomu, že práve na základe týchto údajov z predmetného softvéru SAP sa u príslušníkov HaZZ vypočítava každý mesiac jeho služobný príjem.

K námietke žalovaného (že výška nemajetkovej ujmy 5.000 eur je neprimeraná), žalobca poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu KS Banská Bystrica (bod 6.11 rozsudku KS Banská Bystrica sp.zn. 17Co/71/2022 z 26.10.2022, bod 24 rozsudku KS banská Bystrica sp.zn. 17Co/78/2022 , bod 24 rozsudku KS Banská Bystrica sp.z. 17Co77/2022 z 23.11.2022). Zároveň upriamil pozornosť na konkrétne rozsudky Mestského súdu Košice potvrdené Krajským súdom Košice, Okresného súdu Spišská Nová Ves (aj potvrdené Krajským súdom Košice), Okresného súdu Rožňava, Okresného súdu Brezno, Okresného súdu Zvolen.

K námietke žalovaného (že žalobca neuviedol konkrétne skutočnosti, čím a aká škoda mu vznikla) žalobca uviedol, že na str. 13 žaloby jasným spôsobom opísal dopad porušovania čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES na jeho osobu, čím jednoznačne uviedol , v čom pociťuje ujmu, čím mu bola spôsobená a pod. Žalobca uviedol na str. 2 a 3 miesto výkonu svojej služby, na základe čoho bola založená miestna príslušnosť konajúceho súdu, nakoľko v sídle jeho obvodu došlo k ujme, ktorú si žalobca uplatňuje. Žalobca dáva do pozornosti rozsudok KS KE sp.zn. 2Co/20/2023 zo dňa 30.3.2023, v ktorom KS KE zaujal jasné stanovisko k ujme /škode spôsobenej žalobcovi a uviedol, že vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav strany niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebné na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením , a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy.

5. Vzhľadom na vznesenú námietku žalovaného ohľadom miestnej nepríslušnosti Mestského súdu Košice na prejednanie a rozhodnutie veci, súd sa v prvom rada zaoberal otázkou miestnej príslušnosti. Súd je toho názoru, že miestne príslušným na prejednanie a rozhodnutie veci je Mestský súd Košice, nakoľko v sídle obvodu miesta výkonu práce došlo k ujme, ktorú si žalobca v tomto konaní uplatňuje. Žalobca v žalobe uviedol že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky s miestom výkonu štátnej služby na Hasičskej stanici v Košiciach – A. X, G.. (viď str. 2, 3 žaloby). Žalovaný je Slovenská republika. Podľa ust. § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávnych vzťahov štát, je právnickou osobou. Žalovaná ako členský štát a adresát Smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie, je zodpovedná za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutie účelu smernice. Nakoľko Smernica 2003/88/ES je určená štátu, ktorý zodpovedá za jej správnu transpozíciu, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prevzatím smernice 2003/88/ES do právneho poriadku SR, je pasívne vecne legitimovaná žalovaná Slovenská republika. Za Slovenskú republiku, ktorá je vecne pasívne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody pre nesprávnu transpozíciu smernice EÚ, v konaní koná Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátne správy pre Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky v zmysle ust. § 11pím.c) zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii činností ústredných orgánov štátnej správy v znení neskorších predpisov. Z týchto dôvodov považuje súd žalovanú Slovenskú republiku za pasívne legitimovanú a Mestský súd Košice za miestne príslušný na prejednanie a rozhodnutie veci. Posúdenie otázky, či sa jedná alebo nejedná o nesprávnu transpozíciu smernice, patrí súdu miestne príslušnému na konanie o náhradu takto spôsobenej škody, a nie súdu, v obvode ktorého má sídlo ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu smernice č. 2003/88/ES.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu (Žalobou, Vyjadrením žalovaného k žalobe, Replikou žalobcu, Výpismi z dochádzkového systému SAP a ostatným spisovým materiálom) , výsluchom žalobcu, pričom zistil tento skutkový stav :

7. Podľa žalobcu služobnú pohotovosť Zákon o HaZZ nepovažuje za súčasť ich týždenného služobného času v zmysle úniového práva , v dôsledku čoho dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu. Skutočnosť, že týždenný služobný čas hasičov prekračuje 48 hodín, žalobca dokumentuje listinami o týždennej dochádzke, ktoré sú priložené k žalobe.

8. Z výsluchu žalobcu v podstatnom vyplynulo, že u žalovaného pracuje 13 rokov ako hasič –strojník s miestom výkonu štátnej služby na Hasičskej stanici v G. , A. X. Je ženatý, má dve deti vo veku 12 a 7 rokov. V čase nástupu pred 13 rokmi bol uzrozumený s tým, že jeho práca vyžaduje trojzmennú prevádzku a že bude v práci 24 hodín denne, (16,5 hodinová pracovná zmena + 7,5 hodín pohotovosť) a dva dni voľna. V tom čase však nevedel o tom, byť v práci spolu 24 hodín je v rozpore s európsku smernicou. Žalobu podal z toho dôvodu, že je porušené jeho právo na odpočinok , súkromie a rodinný život. Mesačne odpracuje asi 240 hodín. Uvedené sa prejavuje napríklad tým, že býva na dedine, jeho syn chodí na krúžky a keď má službu, nemôže ho odviesť do susednej dediny na krúžok a musí požiadať o pomoc rodičov, nakoľko manželka nešoferuje. Je obmedzený aj tým, že cez víkendy , keď má službu, nemôže nemôže sa s rodinou zúčastniť rodinných návštev, osláv. Na otázku povereného zástupcu uviedol, že je pravdou, že už raz podal žalobu voči žalovanej, bol úspešný, ktoré konanie bolo vedené na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 29C/58/2022.

9. Súd vec právne posúdil nasledovne :

10. V slovenskom právnom poriadku vyplýva slovenským súdom povinnosť dodržiavať komunitárne právo z článku 144 ods . l Ústavy Slovenskej republiky, na základe ktorého sú sudcovia pri rozhodovaní viazaní aj medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, t.j. Zmluvou o európskej únii, Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva, aj ostatnými prameňmi primárneho práva Európskej únie. Okrem toho § 2 ods. l zákona č. 416/2004 Z.z. o Úradnom vestníku Európskej únie ustanovuje nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právne záväzných aktov, ktoré boli v tomto úradnom vestníku uverejnené.. Na predchádzajúce ustanovenia nakoniec nadväzoval aj § 121 O.s.p., ktorý zbavoval povinnosti

dokazovať právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie a v súčasnosti je to Civilný sporový poriadok vo svojom ust. § 186 ods. l .

11. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

12. V čl. 1 bod 2 Smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES táto smernica rieši : a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

13 . Podľa čl. 1 bod 3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/EHS , smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

14. Podľa čl. 2 bod 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/EHS „pracovný čas“ je akýkoľvek čas , počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou.

15. Podľa čl. 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/EHS členské štáty príjmu opatrenia na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

16. Podľa čl. 16 písm. b) Smernice Európskeho parlamenty a Rady č. 2003/88/EHS , členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.

17. Štátnu službu a právne vzťahy , ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchrannej služby, upravuje zákon č. 315/2001 Z:z. o hasičskom a záchrannom zbore v platnom znení (ďalej len zákon č. 315/2001 Z.z.).

18. Podľa ust. § 85 ods. l, 2 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušník je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

19. Podľa ust. § 86 ods. 1, 2 zákona č. 315/2001 Z.z. , služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby aj na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

20. Podľa ust. § 91 ods. 1, 3 zákona č. 315/2001 Z.z., štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

21. Podľa ust. § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

22. Podľa ust. § 97 ods. l písm. h) zákona č. 315/2001 Z.z., ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

23. Podľa ust. § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z.z., príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom , okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

24. Podľa ust. § 122 ods. l , 2 zákona č. 315/2001 Z.z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. l určená služobná pohotovosť , patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu , a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, b) 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu alebo na inom dohodnutom mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, c) 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného patu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

25. Na otázku, či do rozsahu pracovného času možno zaradiť aj stav pracovnej pohotovosti pracovníkov (lekárov, hasičov) , v prípade hasičov túto otázku riešil Súdny dvor EU (ďalej len ESD) vo svojom rozsudku ESD C-429/09 z 25.11.2010 G.Fus tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Vo veci C-429/09 G.Fus týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov ESD ďalej uviedol , že : „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe , počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES“. V dôsledku toho právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekračuje týždennú hranicu upravenú v čl. 6 písm. b) uvedenej smernice (bod 25 Rozsudku ESD C-429/09 z 25.11.2010).

26. Vo veci C-437/05 J.Vorel týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku Súdny dvor rovnako uviedol, že .. pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle smernice 93/104/ES nezávisle od toho akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonávala v priebehu pracovnej pohotovosti“(bod 27 Rozsudku ESD vo veci 437/05 z 11.1.2007).

27. Nakoniec vo veci týkajúcej sa právneho posúdenia režimu pohotovosti lekárskych záchranárov (C-397/01 , Pheiffer) ESD uviedol , že „....časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času“
(bod 95 Rozsudku ESD C-397/02 z 5.10.2004). V dôsledku takého prístupu je zrejmé, že podľa ESD je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne vykonáva na svojom pracovisku skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a by mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Preto je tieto povinnosti potrebné považovať za výkon pracovnej činnosti pracovníka (Rozsudok ESD C-14/04, Dellas. bod 48, 58).

28. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia , svojho mena a prejavov osobnej povahy.

29. Podľa ust. § 13 ods.1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať , aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo je vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

30. Na základe zisteného skutkového stavu , citovaných zákonných ustanovení , s prihliadnutím na citované Smernice EÚ a rozsudky ESD, súd predmetnú vec uzavrel nasledovne :

31. V okolnostiach prípadu nie je medzi stranami sporné, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru SR, vykonáva stálu štátu službu v G. H. A. X I. G. už 13 rokov, pracuje na pozícii

hasič - strojník Žalobcovi sú rozvrhované služby takým spôsobom, že na 16 resp. 16,5 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzuje určená 8 resp. 7,5 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín. V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa služobná pohotovosť za prácu nadčas. Hasiči teda strávia na pracovisku počas jednej zmeny minimálne 24 hodín. Keďže sa striedajú tri hasičské zmeny – prvá, druhá a tretia zmena, každý tretí deň odslúžia hasiči v jednotlivých hasičských zmenách 24 hodín a následne majú dva dni voľna. Mesačne odslúži každá hasičská zmena 10 pracovných zmien, pričom každý tretí mesiac je to až 11 zmien. V službe teda strávia hasiči bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do uvedenej kalkulácie nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Napríklad v mesiaci august 2021 strávil žalobca 216 hodín na pracovisku, v rámci fondu pracovného času mu je vykázaných len 153 hodín.

32. Medzi stranami zostalo sporné, či u žalobcu došlo k porušeniu práva únie Slovenskou republikou v dôsledku nesprávneho prevzatia Smernice EÚ 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku , konkrétne či do zákona č. 315/2001 Z.z. o HaZZ sa premietli ustanovenia Smernice č.2003/88/ES , čl. 6 písm. b) o 48 hodinovej týždennej služobnej (pracovnej) dobe pre hasičov a či ide o mzdový nárok, na ktorý sa žalovaný tiež odvoláva.

33. Keďže mal súd v spore preukázané, že žalobca, ktorý je v stálej štátnej službe ako hasič v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora, nepochybne odpracoval v rozhodnom období priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, súd mal za to, že žalobca sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia. Z tohto pohľadu súd vyhodnotil podanie žaloby za dôvodné.

34. V okolnostiach prípadu súd ďalej skúmal a uzavrel, že sú splnené tri podmienky , za splnenia ktorých majú jednotlivci právo na náhradu, t.j. že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva , porušenie je dostatočne závažné a medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť . Článok 6 písm. b) Smernice č.2003/88/ES predstavuje právnu normu Únie, ktorá jednotlivcom priznáva práva a teda, že prvá podmienka týkajúce sa existencie práva na náhradu škody vo veci samej je splnená. Porušenie práva Únie je dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti . Z judikatúry Súdneho dvora jasne vyplýva, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe , počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice č.2003/88/ES. Otázka súvisiaca s pojmom „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES neponecháva priestor na akékoľvek „rozumné pochybnosti“. Keďže žalobca v dotknutom období odpracoval nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, ide o zjavné porušenie judikatúry Súdneho dvora , musí sa preto považovať za dostatočne závažné porušenie práva Únie a preto je vo veci samej splnená aj druhá podmienka, ktorá je nevyhnutná na uznanie existencie nároku na náhradu škody. Pokiaľ ide o tretiu podmienku, tu konajúci súd uzavrel , že existuje priama príčinná súvislosť medzi uvedeným porušením článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ ES a škodou, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný. Vychádzajúc z uvedeného súd uzavrel, že v prejednávanej veci je žaloba podaná dôvodne.

35. Vychádzajúc z ust. § 85 zákona č. 315/2001 Z.z. (podľa ktorého služobným časom príslušníka je časový úsek v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu , pričom „Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne), vychádzajúc z ust. § 92 citovaného zákona (podľa ktorého Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v miestne vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni), súd zastáva názor , že služobná pohotovosť podľa Zákona o hasičskom zbore sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže „bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase“. Vzhľadom na uvedené sa súd stotožňuje s právnym názorom žalobcu, že služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby , nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie

štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. Ustanovenie § 122 zákona č. 315/2001 Z.z. potom upresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby, „takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas“ (ods. 2) a § 91 ods. l zákona tiež uvádza, že „štátnou službou nadčas je aj služba, ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 2“. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj odo spôsobu jej finančného odmeňovania , ktorý nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103 zákona o hasičskom zbore výslovne uvádza, že zatiaľ čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 § 103 zákona 315/2001 Z.z. v spojení s ust. § 122 ods. l zákona č. 315/2001 Z.z.). Podľa § 122 ods. l zákona č. 315/2001 Z.z. , ak je príslušníkovi podľa ust. § 92 ods. l určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu a 30 % sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Z uvedeného možno logicky vyvodiť záver, že Smernica č.2003/88 ES nebola zrejme správne transformovaná.

36. Žalobca na viacerých miestach zdôraznil, že si v tomto spore neuplatňuje mzdový nárok, ale náhradu škody spôsobenej mu porušením úniového práva. Únové právo neobsahuje ust. o konkrétnom spôsobe výpočtu škody, ale len úpravu, v zmysle ktorej nemôžu byť podmienky náhrady škody (ktorá má základ priamo v práve Únie) stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách menej výhodné ako podmienky , týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Žalobca ďalej uviedol, že ujma ktorá bola žalobcovi spôsobená, je ujma nemajetková a najbližšia je k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho práva. Preto žalobca vychádza z nemajetkovej ujmy fyzickej osoby podľa § 11-13 Občianskeho zákonníka. S právnym názorom žalobcu, čo sa týka náhrady škody ako nemajetkovej ujmy (strata odpočinku), sa súd stotožňuje.

37. K námietke nedostatku právomoci rozhodovania súdu vznesenej žalovaným (keďže plnenie úloh príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru má verejnoprávny charakter a o všetkých mzdových nárokoch žalobcu má právomoc konať jedine služobný úrad ako zamestnávateľ žalobcu, pričom súd skúma právomoc z úradnej povinnosti), súd uvádza, že pôvodne skutočne súdy v tých istých veciach hasičov, kde na jednej strane vystupuje ako žalobca hasič a na strane druhej žalovaný, nepostupovali rovnako. S argumentáciou žalovaného (t.j. aby súd konanie zastavil z dôvodu nedostatku právomoci) sa súd nestotožnil, zastáva právny názor žalobcu, a to z dôvodu , že žalobca na viacerých miestach zdôraznil, že neuplatňuje si mzdový nárok. Žalobca nežaluje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako svojho zamestnávateľa v pracovnoprávnej záležitosti (v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z.), ale Slovenskú republiku – Ministerstvo vnútra SR ako garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku. V prípade žalobcu nejde o spor mzdovej či pracovnoprávnej povahy medzi žalobcom a Ministerstvom vnútra SR ako jeho zamestnávateľom, ale o spor so Slovenskou republikou - zastúpenou Ministerstvom vnútra SR, o náhradu škody spôsobenej porušením únioového práva nesprávnou transpozíciou smernice do zákona o hasičskom a záchrannom zbore. Z týchto dôvodov súd nevyhovel námietke žalovaného ohľadom nedostatku právomoci, keďže spor o náhradu škody z dôvodu porušenia únioového práva, patrí do právomoci súdu.

38. K námietke miestnej nepríslušnosti Mestského súdu Košice vznesenej žalovaným (nakoľko skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo je podľa žalobcu nesprávna transpozícia a aplikácia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra, je miestne príslušný okresný súd, v obvode ktorého má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciou svoje sídlo), sa súd vyjadril pod bodom 5 tohto rozsudku. Súd zároveň dodáva, že o tejto miestnej nepríslušnosti v rovnakých veciach strán sporu (iný bol len žalobca) už rozhodovali nadriadené súdy, napr. Uznesením sp.zn. 14NcC/2/2018-61 zo dňa 6.2.2018 tak, že vo veci je príslušným konať Okresný súd Košice II.

39. Z dôvodov vyššie uvedených súd uzavrel, že Smernica č. 2003/88/ES nebola správne prebratá. Žalobca ako príslušník HaZZ SR spadajúceho pod Ministerstvo vnútra SR má smernicou garantované právo na týždenný 48 hodinový pracovný čas. V stálej štátnej službe ako hasič v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora, nepochybne odpracoval v období od 26.9.2020 do 25.9.2023 priemerný týždenný pracovný čas nad rozsah stanovený v čl. 6 pís. b) Smernice Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES , na základe čoho súd uzavrel, že sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie

zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia proti Slovenskej republike. Všetky podmienky uplatnenia nároku na náhradu škody jednotlivcom voči štátu z jeho zodpovednosti za porušenie práva EÚ (t.j. že 1) cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva, 2) porušenie je dostatočne závažné , 3) medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť) boli podľa posúdenia súdu v prejednávanom prípade splnené.

40. Súd uzavrel, že okolnosti, za ktorých k porušeniu práva Európskej únie došlo, ktoré aj ESD v rozhodnutí vo veci G.Fus(C-429/09) považoval za vážne, zakladajú v spojitosti s objektom zásahu (vnútorné prežívanie dôsledkov nerešpektovania limitu pracovného času žalobcom), intenzitou porušenia (prekračovanie limitu pravidelne) a jeho trvanie, potrebu odškodniť tým vzniknutú ujmu peňažnou náhradou. Pri stanovení sumy náhrady za zásah žalovaného do nemajetkovej ujmy žalobcu - práva na odpočinok, súkromie a rodinný život prihliadal na závažnosť ujmy , ktorá mu takým (dostatočne závažným) zásahom vznikla a nevyhnutne aj na následky takým zásahom vyvolané , okolnosti zásahu , pričom medze svojej úvahy stanovil súd tiež v porovnaní náhradou nemajetkovej ujmy , ktorá je priznávaná všeobecnými súdmi v iných prípadoch , keď súdy aplikujú ust. § 13 Občianskeho zákonníka (súd pri stanovení kritérií dáva do pozornosti bod 95 rozsudku Fus). Pri riešení otázky primeranosti odškodnenia súd tiež zohľadňoval aj výšku náhrad , ktorú tunajší súd priznal v obdobných veciach.

41. Vychádzajúc z uvedeného súd v okolnostiach prípadu uzavrel, že žalobca bol na jednej strane ukrátený o čas odpočinku, ktorý mal stráviť s rodinou , fyzicky i psychicky by regeneroval, keď tento strávil nad rámec stanovený Smernicou v práci, a to v dôsledku nezarátania pracovnej pohotovosti vykonávanej v noci do pracovného času , čo samo o sebe je podľa Rozsudku G.Fus (C-429/09) zásahom závažným. Žalobca pravidelne pred podaním žaloby pracoval nad rámec maximálneho týždenného pracovného času stanoveného smernicou a nepochybne strávil na pracovisku „viac času ako mal“, pričom súd konštatuje, že žalobcov priemerný týždenný pracovný čas v rámci jedného mesiaca v spornom období prevyšoval 48 hodinový týždenný pracovný čas. Ak by sa čas strávený na pracovisku celý zarátal do pracovného času žalobcu, žalobca by mohol a musel stráviť na pracovisku reálne menší čas.

42. Žalobca tvrdí, že nemal dostatočný čas na regeneráciu a odpočinok a jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch mu neumožňoval dostatočný odpočinok a regeneráciu. Musí byť fyzicky prítomný v mieste určenom zamestnávateľom , byť k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti (výjazd do jednej minúty od nahlásenia) . Je oddelený od svojho vlastného súkromného prostredia, jeho rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť venovať sa vlastným potrebám a organizovať si svoj súkromný čas a program je prakticky vylúčená. Žalobca požadoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur . Žalobcom požadovanú sumu 5.000 eur súd považuje za neprimerane vysokú . Pri stanovení sumy náhrady za zásah žalovaného do nemajetkovej sféry žalobcu – práva na odpočinok, súkromie a rodinný život, súd považoval za primeranú sumu 2.000 eur, berúc vo významnej miere do úvahy i skutočnosť, že sumu v žalobcom uplatnenej výške súdy priznávajú v prípadoch zásahu práva na ochranu osobnosti spočívajúcom v porušení práva na súkromie a rodinný život , ku ktorému dochádza napr. aj v prípade ublíženia na zdraví či zverejnenia a šírenia difamujúcich skutočností, čo vzhľadom na intenzitu zásahu do osobnostného života a následkov nemožno (zásadne) ohodnotiť rovnako. Z uvedených dôvodov (aké aj dôvodov pod bodom 41) súd žalobu nad prisúdenú sumu zamietol. Pokiaľ žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca bol so žalovaným stranou sporu v konaní vedenom na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 29C/58/2022 (v ktorom konaní bol žalobca úspešný) a teda bol už odškodnený za nesprávne prebratie smernice, súd uvádza, že konanie 29C/58/2022 nemá vplyv na prebiehajúce konanie, keďže ide o iné rozhodné obdobie a podmienky na náhradu škody trvajú.

43. Podľa ust. 255 ods. l CSP, súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Podľa ust. § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

44. Na splnene povinnosti uloženej týmto rozsudkom súd určil žalovanému lehotu 30 dní v súlade s § 232 ods. 3 CSP, keďže poverený zástupca žalovaného požiadal o poskytnutie dlhšej lehoty na plnenie.

45. Podľa ust. § 262 ods. l CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. Podľa ust § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

XX. O trovách konania súd rozhodol podľa citovaného ust. § 255 ods. l CSP tak, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania , a to napriek tomu, že procesný úspech žalobcu bol len čiastočný. Rozhodnutie súdu o trovách konania vo všeobecnosti totiž vyplýva z toho, že podľa názoru súdu zásadu úspechu vo veci je treba uplatniť aj v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto veciach však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo je sprevádzajúce (nález Ústavného súdu ČR III ÚS 170/99). V tomto spore súd za základ nároku považoval určenie, že nárok žalobcu je daný, t.j. že porušením únijného práva patrí žalobcovi náhrada trov konania. Určenie výšky peňažnej náhrady je v tomto prípade až druhotné, nadväzujúce na primárne určenie. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej veci je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma, čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. l CSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. l) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že :
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že
právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).
Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) týkajú sa procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávne obsadeného súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).
V prípade, ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné
rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.